

„weil der fernerer Forschung überlassen werden muss eine bessere und zuverlässigere Anordnung der Arten zu finden“. Voor de soort *herbarum* geeft Rabenhorst aan: conidiën 4—5 septen (dus 5—6 cellig) $36-45 \times 3-4 \mu$. Lengte verschilt dus nogal met Lindau.

Doel van deze beschrijving is dan ook U eens te laten zien, voor welke moeilijkheden men bij het determineeren van Kryptogamen kan komen te staan. Bovendien eischt de Kryptogamenstudie in de meeste gevallen een volledig instrumentarium voor het microscopisch onderzoek. Hierbij komen nog de noodige determineerboeken. Dan vergt een serieus onderzoek véél tijd, daar b.v. schimmels, bacteriën in cultuur genomen moeten worden. Dit laatste maakt nog het aanschaffen van diverse apparaten voor sterilisatie, enz. noodzakelijk.

Deze en nog andere bezwaren zijn m.i. dan ook de voornaamste redenen, waarom betrekkelijk weinig over Kryptogamen in de Levende Natuur verschijnt, zooals de heer G. D. Swaenburgh de Veije in zijn mededeeling „Mycologen, waar blijven Uwe bijdragen“ De Levende Natuur 1925, blz. 286, reeds scheen te gevoelen.

Ik hoop daarom, al ben ik geen mycoloog, voldaan te hebben aan zijn verzoek om eens iets over Kryptogamen te geven. Dat er over mycologie (en ditzelfde geldt eigenlijk voor nog zoovele afdelingen van het groote gebied der biologie) wel wat méér behandeld kon worden, ben ik volkomen met den heer S. de V. eens. Laat ieder zijn inventaris eens opmaken. Allicht is er wel iets te vinden, waarover wat te schrijven valt. Teekenaars- of fotografen-biologen kunnen al veel doen met duidelijke afbeeldingen en weinig woorden.

Amsterdam, 15 Juni 1927.

J. TEN HAGEN.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Prijsvragen uitgeschreven door het Bataafsch Genootschap te Rotterdam. —

Het Genootschap verlangt een monographie over de fauna van het duingebied Hoek van Holland Zuid, bijgenaamd „De Beer“; inbegrepen de Zuiderpier van den Nieuwe Waterweg, binnen- en buitenzijde, het strand en de vlakten, weilanden enz., die in dit gebied voorkomen. De begrenzing van bedoeld terrein is aan alle zijden het water, behalve aan de Oostzijde, waar als grens genomen moet worden de lijn Noord-Zuid, getrokken door de Scheurpolder-Hoeve, gelegen dicht aan den Nieuwe Waterweg. (Zie voor toelichting onder vraag II.)

Het Genootschap verlangt een monographie over de flora van het duingebied Hoek van Holland Zuid, bijgenaamd „De Beer“; inbegrepen de Zuiderpier van den Nieuwe Waterweg, binnen- en buitenzijde, het strand en de vlakten, weilanden enz., die in dit gebied voorkomen. De begrenzing van bedoeld terrein is aan alle zijden het water, behalve aan de Oostzijde, waar als grens genomen moet worden de lijn Noord-Zuid, getrokken door de Scheurpolder-Hoeve, gelegen dicht aan den Nieuwe Waterweg.

Bedoeld wordt de monographie van vraag I resp. vraag II te illustreeren met platen, foto's en kaartjes betreffende het voorkomen van dieren of planten.

Toelichting: In dezen tijd van bedreigd natuurschoon, moet iedere monographie over een afgesloten stuk natuur met instemming worden begroet. In bewerking is een zoodanige monographie over een duingebied bij Meyendel, tusschen 's-Gravenhage en den Wassenaarschen Slag. De voorloopige resultaten, deels reeds

gepubliceerd, zijn van dat gedeelte der duinen zeer belangrijk. Verder herinnert de voorsteller aan de Zuiderzee-monographie, gepubliceerd in 1922—1923.

Het terrein: Hoek van Holland Zuid „De Beer” is, zijnde *verboden gebied*, nog geheel onvoldoende bekend. Toegang is te krijgen bij den Commissaris van Politie te Hoek van Holland, den Heer Jas. Verder kan de boer van de Scheurpolder-Hoeve toegang verleen en de Administratie van het Kroondomein te 's-Gravenhage. Voor overzetten over den Nieuwe Waterweg is steeds een motorboot beschikbaar.

Mierentabel. — Van Dr. Stärcke's Mierentabel zijn nog eenige overdrukken beschikbaar. Ze wordt u toegezonden op ontvangst van een postwissel groot f 1.— of storting van een gelijk bedrag op postgiro 16373 Jac. P. Thijsse, Bloemendaal. T.

Een beginselkwestie. — In de buurt van Cambridge hebben de Engelschen een mooi natuurmonumentje het „Wicken Fen”, een overblijfsel van de „Fen Country” die voor een groot deel door ondernemende Hollanders in de zeventiende eeuw is droog gemaakt, nadat de oude Romeinen al eeuwen lang geleden geprobeerd hadden het hunne er toe te doen en, tusschen twee haakjes, zij schijnen het nog al heel goed gedaan te hebben.

Het Wicken Fen, een van de stukken, die niet zijn gedraineerd, is thans een Natuurmonument onder de National Trust. Het lijkt nog het meest op onze Boornbergumer Putten. De Engelschen hebben de studie van dit natuurmonument zeer degelijk ter hand genomen en af en toe verschijnt er een deeltje van „The Natural History of Wicken Fen”, kleine ongelooflijk dure boekjes maar propvol wetenschap en inspiratie.

Nu doet zich met dat Wicken Fen het geval voor, dat de plantengroei er zeer snel verandert, zooals dat in veenplassen wel meer voorkomt. Daarmee treden ook groote wijzigingen op in de dierenwereld. Sommige onderzoekers en liefhebbers zien nu met leedwezen de combinatie, waarin zij zich zoo gaarne vermeidden, verdwijnen en plaats maken, naar hun meening voor een minder interessante levensgemeenschap.

Wat nu te doen? Zeer ernstig wordt er over gedacht, om aan de veranderingen paal en perk te stellen en Wicken Fen te behouden in den toestand van 1925, m.a.w. het natuurmonument te beschermen tegen de natuur zelve. De vraag is of dat nu wel mag en of indien men dat doet het natuurmonument ook veranderd wordt in een plantentuin. Ik ben er zeer benieuwd naar, hoe dat verder loopen zal, vooral omdat wij in onze natuurmonumenten ook soms voor dergelijke vraagstukken komen te staan.

JAC. P. THIJSSSE.

Een graafwespvraagstuk. — Onder de vele dagen, die ik dezen zomer weer te Oisterwijk doorbracht, behoort ook de 30ste Juli, op welken dag het volgende werd waargenomen. In de buurt van het Belversven, bezig met het onderzoek naar de verschillende libellensoorten, nam ik plotseling, op hoogstens twee meter afstand, een graafwesp waar, die in de vlucht, als prooi tusschen de pooten, een libel met zich meedroeg. Onmiddellijk deed ik alle moeite het dier met zijn buit te bemachtigen, doch moest voor dit experiment eerst een vrij breede sloot overspringen. Tijdens den sprong verloor ik helaas het dier uit het oog en ofschoon direct met zoeken werd aangevangen, in de richting, waarin het dier was verdwenen, bleef dit vruchteloos.

Hoewel de tijd, dat het dier werd waargenomen slechts enkele seconden bedroeg, ben ik toch zeker van mijn waarneming. *De prooi was zonder twijfel een libel!* Ik meende zelfs deze te herkennen, als een ♀ *Enallagma cyathigerum* Charp., daar dit een kennelijk geteekend en gekleurd dier is, wat te meer voor de hand ligt te veronderstellen, daar deze libellensoort zeer talrijk vertegenwoordigd was, op de plaats van waarneming.

Betreffende de identificatie van de graafwesp, verdenk ik er sterk *Ammophila sabulosa* L. van; dit blijft, jammer genoeg, slechts een gissing!

In aansluiting met het bovenstaande, vindt men in D. L. N. XXVIII. 6. pag. 186 de

Bijzondere kenmerken: Donkere rug, witte stuit. Onder de vleugels zwart. Vederkleed op zeer donkeren grond licht *gestippeld*. Schacht eerste groote slagpen *bruin*.

Staart breder gestreept dan bij de volgende soort.

Snavel: 3,1–3,6 vleugel: 13,6–15,3, loopbeen: 3,2–3,4.

64. *Boschrutter*. (Totanus glareola. L.) Chevalier sylvain, Bruchwasserläufer. Wood-sandpiper.

Plaatselijke namen: Lieuwietje.

Voorkomen: Enkele malen h. t. l. broedende aangetroffen. Bezoekt ons land gedurende de trektijden, komt voor aan zoet water en moet m. i. als *zeldzaam* worden beschouwd. Hoogstens zeer plaatselijk iets minder ongewoon. Mijn overtuiging is n. l., dat er een hopelooze verwarring heerscht met de vorige soort. In het veld zijn ze niet gemakkelijk te onderscheiden. Enkele malen heb ik overigens goede vogelkenners kunnen betrappen op een verkeerde determineering: een witgatje aangezien voor boschrutter. Het is bovendien ook wel opmerkelijk, dat het mij gedurende een 25-jarige verzamelperiode nimmer gelukt is een boschrutter met zekerheid waar te nemen of in handen te krijgen, niettegenstaande ik steeds door het geheele land mijn bronnen heb gehad. Hoe het ook zij, ik zou deze kwestie wel eens ernstig willen aanbevelen in de belangstelling van anderen en gaarne zal ik mijn opvatting herroepen, indien op deugdelijke gronden kan worden bewezen, dat deze onjuist is geweest.

Bijzondere kenmerken: Donkere rug met min of meer lichte stuit. Onder de vleugels licht (sepia gestreept.) Vederkleed meer bruinachtig met lichte *vlekjes* (geen stippels zooals bij de vorige.)

Schacht eerste slagpen wit. Witte staart nauwer gestreept dan bij witgatje.

Snavel: 2,5–3,1, vleugel: 12–13, loopbeen: 3,4–3,8.

65. *Oeverlooper* (Totanus hypoleucos. L.) Chevalier guignette, Flussuferläufer, Common sandpiper.

Plaatselijke namen: Slijkmusch, Steenvink.

Voorkomen: In de trektijden vrij algemeen langs de groote rivieren en in de nabijheid daarvan. Ze worden daar soms al aangetroffen in Juni en blijven tot laat in den herfst. Winterwaarnemingen zijn zeldzaam. De laatste jaren sporadisch broedende aangetroffen.

Bijzondere kenmerken: Bronsbruine bovendeelen. Donkere rug en stuit. Kleine maten. Schacht eerste slagpen bruin.

Snavel: 2–2,6, vleugel: 10,6–11,9, loopbeen: 2,2–2,4.

Dordrecht, Januari 1927.

Dr. C. EYKMAN.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Bataafsche Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam.

Bepalingen omtrent de antwoorden op de uitgeschreven prijsvragen
1927 Fauna en Flora op de Beer.

1. Aan den schrijver van een, volgens het oordeel der Algemeene Vergadering, voldoende antwoord op een der uitgeschreven wetenschappelijke vragen, wordt de gouden gedenkpenning van het Genootschap, ter zwaarte van dertig dukaten, of de waarde daarvan, ter keuze van den schrijver, aangeboden.

2. De Leden van het Genootschap zullen ook naar den prijs der voorgestelde vragen mogen dingen, mits zij aan het voorstellen dezer vragen, of wel aan de beoordeeling der antwoorden daarop, niet hebben deelgenomen.

3. De schrijvers zullen van den prijs verstoken zijn, indien zij vóór de uitwijzing daarvan op eenige wijze bij Directeuren of bij Leden, door wie de beoordeeling geschiedt, zich hebben doen bekend worden, ten ware Directeuren het onvermijdelijk noodig geoordeeld hadden van de schrijvers nadere inlichtingen te ontvangen.

4. De antwoorden op de vragen moeten in het Nederlandsch, Duitsch, Engelsch of Fransch met een *schrijfmachine*, geschreven in *vier exemplaren*, vóór of op 31 December 1929, 5 uur n.m., vrachtvrij zijn ingekomen bij den Eersten Secretaris. Beurssteeg 4 te Rotterdam.

5. De schrijvers moeten de antwoorden niet met hun naam, maar met eene zinspreuk teekenen en in een verzegeld naambriefje, dat dezelfde zinspreuk tot opschrift heeft, hun naam en adres vermelden: het couvert mag een correspondentie-adres vermelden.

6. De antwoorden zullen alleen dan door het Genootschap ter beoordeeling worden aangenomen, indien zij niet vooraf door den druk zijn openbaar gemaakt.

7. De naambriefjes der antwoorden, waaraan de prijs is toegekend, zullen in de Algemeene Vergadering terstond geopend worden; die der antwoorden, waaraan de prijs niet is toegewezen, zullen in dezelfde Vergadering ongeopend verbrand worden.

8. Aan de schrijvers, aan wier antwoorden de prijs is toegekend, zal daarvan ten spoedigste kennis worden gegeven. Zij zullen den prijs zoo spoedig doenlijk bij den Eersten Secretaris kunnen ontvangen, tegen afgifte van een bewijs van ontvangst.

9. Wanneer een antwoord, waaraan de prijs is toegekend, door twee schrijvers is ingeleverd, zullen de schrijvers de vrijheid hebben om twee gedenkpenningen, ieder de helft der waarde bedragende, te vragen.

10. Indien twee antwoorden, op een en dezelfde vraag ingezonden, beide de bekroning waardig worden geoordeeld, zal aan beide een prijs worden toegekend.

11. Het Genootschap zal alle ingekomen antwoorden, welke het den prijs heeft waardig gekeurd, zoo spoedig mogelijk doen drukken en uitgeven, *mits* in het geval dat de Algemeene Vergadering terstond na de bekroning de wenschelijkheid van het aanbrengen van eenige wijziging uitsprak, overeenstemming daaromtrent met den bekroonde bereikt is.

12. Van de gedrukte exemplaren hunner verhandeling zal het Genootschap er *twaalf* den bekroonde aanbieden.

Deze bepalingen gelden, behalve wat den datum van ³¹/₁₂ 1929 betreft, ook voor de drie andere vragen 1927.

DR. H. K. DE HAAS.

De Prijsvraag van het Bataafsch Genootschap. — Wij zijn zeer verheugd over het uitschrijven van de Prijsvragen van het Bataafsch Genootschap over de Flora en de Fauna van De Beer. Deze Beer is al dikwijls in ons Tijdschrift geroemd en nog lang niet genoeg. Wij hopen dat de antwoorden op de prijsvragen nu eens precies zullen aantonen van hoe groot belang de afgesneden neus van het Zuid-Hollandsch duin is, die is vastgegroeid aan het eiland Rozenburg. Het is inderdaad een natuurmonument van den allereersten rang, zoowel floristisch als faunistisch en als geologische formatie. Alleen wanneer de betekenis ervan duidelijk in het licht gesteld wordt, mogen wij hopen, dat de Beer in lengte van dagen ongestoord moge blijven voortbestaan onder den dichten rook van Rotterdam en den Waterweg.

Het is niet mogelijk, dat één mensch hoe knap en vlijtig ook een dezer monografieën zou kunnen samenstellen. Samenwerking is dan ook geoorloofd, zelfs, naar ik geïnformeerd heb, van eventueel meer dan twee personen, maar dan moet die groep het onder elkaar eens worden, hoe zij de prijs, de huid van den beer, verdeelen. Dit is echter van minder belang, de hoofdzaak is, dat wij een volledige natuurhistorische beschrijving krijgen van een belangrijk natuurmonument, dat daardoor dan meteen bevestigd wordt. Het is Staatsdomein.

T.

Mierentabel. — Van Dr. Stårcke's Mierentabel zijn nog eenige overdrukken beschikbaar. Ze wordt u toegezonden op ontvangst van een postwissel groot f 1.— of storting van een gelijk bedrag op postgiro 16373 Jac. P. Thijssse, Bloemendaal.

T.

Vare, redde legiones. — „Heidemaatschappij wat is er terecht gekomen, van de kapitalen, gestoken in ontginningen, wat hebt gij gedaan aan het Nederlandsche landschap?